

Protestantse Kerk

BELEIDSPLAN

VAN DE

**PROTESTANTSE GEMEENTE
BIERUM – HOLWIERDE – KREWERD**

2018 - 2022

Februari 2018 vastgesteld

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Speerpunten van beleid	5
3. Welke gemeente we zijn en waar we naar toe willen	6
3.1 Typering van de gemeenschap en kerkelijke betrokkenheid bij de dorpen	6
3.2 Gemeente: fusie, gebouwen en ledental	6
3.3 Aandachtspunten	7
4. Eredienst	8
4.1 Grondgedachte	8
4.2 Eredienst	8
4.3 Werkgroep liturgie en eredienst	8
5. Pastoraat	10
5.1 Grondgedachte	10
5.2 Actuele situatie	10
6. Diaconie	11
6.1 Grondgedachte	11
6.2 Actuele situatie	11
6.2.1 Taken rondom de eredienst	11
6.2.2 Overige taken en activiteiten	11
6.3 Voorlichting aan de gemeente	11
6.4 Financiën	11
6.5 Het collecterooster	12
6.6 Steunaanvragen	12
6.7 Beleid	12
7. College van Kerkrentmeesters	13
7.1 Grondgedachte	13
7.2 Beleid met het oog op de toekomst van onze gemeente	13
8. Jeugdwerk	14
8.1 Grondgedachte	14
8.2 Visie van de Werkgroep Jeugd inzake het jeugdwerk in Bierum-Holwierde-Krewerd	14
8.3 Concreet	14
8.3.1 Kinderkerk	14
8.3.2 Jeugddiensten	14
8.3.3 Catechese	14
8.3.4 Overige activiteiten	15
8.3.5 Jeugdwerker	15
8.4 Toekomst van jeugdwerk in onze gemeente	15
9. Samenwerking en vernieuwing	16

1. Inleiding

Eerste kernpunt van dit beleidsplan vormt **de nabije toekomst** van onze protestantse gemeente als **zelfstandige** gemeente naast een tweede kernpunt, namelijk: onze gemeente in relatie met **de haar omgevende gemeenten binnen de PKN** en, breder, **binnen de oecumene van onze regio**.

Als zelfstandige, plaatselijke gemeente willen wij een aantal faciliteiten op peil houden, zoals wij dit al lange tijd gewend zijn.

Deze faciliteiten worden behandeld volgens het stramien van:

dit **zijn** wij,

dit **doen** wij

én met aanvullend (nieuw) beleid willen wij dit zo **houden**.

Binnen dit blikveld is een aantal problemen niet meer op te lossen.

Wij hebben groeiende moeite om mensen voor posten en taken te vinden.

Dat betekent dat wij binnen afzienbare tijd niet meer in staat zullen zijn om onze faciliteiten op peil te houden.

Andere gemeenten in onze buurt worstelen met dezelfde problemen.

Alleen al daarom kan samenwerking uitkomst bieden waar wij individueel dreigen schipbreuk te leiden. Maar op het niveau van motivatie is het te weinig.

Er is meer aan de hand.

De structuur van onze leefwereld – en in het zog daarvan: onze belevingswereld – is snel en diepgaand aan het veranderen. Wij kunnen dit niet opvangen op plaatselijk niveau.

Het is domweg te veel gevraagd van onze visie – die achterblijft bij de ontwikkelingen – en van onze capaciteiten.

Regionale samenwerking omvat op dit moment de volgende zaken: (Interkerkelijk) Diaconaal Platform Delfzijl en de samenwerking binnen Cluster Hogeland Oost (Bierum-Holwierde-Krewerd, Spijk-Losdorp, 't Zandt-Godlinze, Loppersum en Loppersum-Maarland). Binnen het cluster begint de samenwerking met Spijk-Losdorp in het bijzonder van de grond te komen en krijgt momenteel vorm in twee gezamenlijke catechisatiegroepen (12-14 jarigen en 15-18 jarigen), afspraken m.b.t. jeugddiensten, gezamenlijke diensten in de tijd van de zomervakantie en een geregeld overleg om te kijken wat we samen kunnen doen.

Een ander punt dat hiermee direct te maken heeft, is dat wij een andere vorm van kerkzijn binnen schuiven. Een vorm van kerkzijn die niet langer wortelt in de dorpsgemeenschap, maar een die meer **missionair** gericht is en boven de horizon van het dorp uitgaat. Een dergelijke aanpak is onmogelijk te ontwikkelen en vol te houden als kerkenraad van een dorpskerkgemeenschap op zich.

2. Speerpunten van beleid

Deze opsomming ontspruit aan de 'speerpunten van beleid' zoals die zijn gepresenteerd en besproken op de bijeenkomst in Hotel Termunterzijl d.d. 4 november 2017.

1. De krimp onder ogen zien.
2. De bestaande faciliteiten fit houden voor de toekomst.
3. De gemeenschap, zoals die er nu is, is de basis en het zaaibed voor het evangelie.
4. Voortbouwen op de warmte van de gemeenschap, zoals die er is, en die bewaren en uitbouwen voor komende generaties. Voorwaarde daarvoor is dat wij met elkaar in contact en gesprek blijven.
5. Om er te blijven is het noodzakelijk om te veranderen. Bij elke verandering kiezen wij ons uitgangspunt in de realiteit en onze horizon in groei van geloof en gemeenschap.
6. Het fundament van het evangelie blijft telkens ons uitgangspunt.

7. Jeugdwerk, qua leeftijdsbereik ruim opgevat, verdient prioriteit. De schijnbare tegenspraak daarbij is dat het lijkt te gaan om een groep die steeds meer uit het zicht verdwijnt. Deze prioriteit vraagt grote investeringen van ons.
8. Inhoudelijke verdieping op de betekenis van geloof en gemeenschap (kerk):
  - a. De realiteit van God (en onze relatie met God);
  - b. De verwerking van het verleden (traditie en praktijk; dwang; gewoontechristendom);
  - c. Het ondergaan van het evangelie als appel aan onszelf in belijden en doen (theorie en praktijk) in ons leven en in onze leefwereld.
9. Regionale samenwerking: Interkerkelijk Diaconaal Platform Delfzijl en Cluster Hogeland-Oost.
10. Concrete samenwerking met Spijk-Losdorp.
11. Model voor gemeente: betrokkenheid en inzet van alle gemeenteleden (ambt van alle gelovigen).
12. Beginnen waar je bent/wij zijn.

3. Welke gemeente we zijn en waar we naar toe willen

3.1 Typering van de gemeenschap en kerkelijke betrokkenheid bij de dorpen

Onze gemeente bevindt zich in een agrarisch gebied met daarnaast lichte industrie en een beperkt aantal middenstanders. Veel inwoners hebben hun werkkring buiten onze dorpen.

Onze gemeente is gesitueerd in een “krimpregio” en heeft evenals andere maatschappelijke organisaties te kampen met de gevolgen daarvan.

Pijnlijke aderlatingen in 2015/2016: de sluiting van zowel de basisschool als ook het verzorgingshuis “Luingaborg” in Bierum. De basisschool in Holwierde blijft voorlopig open.

Kerk voor het dorp: zichtbaarheid op de Jaarmarkt, betrokkenheid bij de herdenking van overledenen rondom Allerzielen en ‘overige activiteiten’, zoals: concerten in onze kerken en tentoonstellingen.

Als kerk voelen wij ons betrokken bij de dorpsgemeenschappen waarvan wij deel uitmaken. Tegelijkertijd constateren wij dat er omgekeerd geen vanzelfsprekende interesse vanuit de dorpsgemeenschappen voor de kerkgemeenschappen is.

3.2 Gemeente: fusie, gebouwen en ledental

In december 2008 is de fusie tot stand gekomen tussen de gereformeerde kerk Bierum – Holwierde, de hervormde gemeente te Bierum en de hervormde gemeente te Holwierde – Krewerd. Zo is de protestantse gemeenten Bierum-Holwierde-Krewerd tot stand gekomen. Er is destijds gekozen voor één gemeente zonder wijkindeling in verband met de grootte van onze gemeente.

Van de oorspronkelijk drie kerkgebouwen is alleen de Irenekerk nog in ons bezit. De Stefanuskerk (Holwierde) en de Sebastiaankerk (Bierum), beide Rijksmonumenten, zijn overgedragen aan de Stichting Oude Groninger Kerken op 14 september 2014. De Mariakerk, Onze Lieve Vrouwe van Krewerd, is al op 5 oktober 1983 overgedragen aan de SOGK.

Leden in onze gemeente

6

Leden 2011			Actieven 2017 (28 september)		
Belijdende leden	255		Belijdende leden	220	
Doopleden	174		Doopleden	133	
Ongedoopten	63		Ongedoopten	25	
			Meegeregistreerden	11	
			Subtotaal		389
			Passieven 2017		
			Doopleden	3	
			Ongedoopten	9	
			Meegeregistreerden	1	
			Subtotaal		13
Totaal	492		Totaal		402

De gemiddelde leeftijd in 2011 was 50,4.

Leeftijdsopbouw van onze gemeenten (september 2017)					
Minimaal	Maximaal	Geen doop/belijdenis	Doop	Belijdend	Totaal
0	4	0	3	0	3
5	9	0	4	0	4
10	14	3	17	0	20
15	19	4	15	0	19
20	24	4	12	1	17
25	29	0	9	4	13
30	34	1	2	3	6
35	39	1	9	1	11
40	44	3	9	8	20
45	49	3	5	11	19
50	54	7	8	23	38
55	59	3	12	21	36
60	64	5	8	28	41
65	69	3	3	29	35
70	74	2	11	34	47
75	79	3	5	26	34
80	84	3	1	17	21
85	89	1	1	6	8
90	94	0	1	5	6
95	100/200?	0	1	3	4
TOTAAL		46	136	220	402

De gemiddelde leeftijd zit tussen (minimaal) 52,55 en (maximaal) 56,56 jaar in.

We kunnen dus concluderen dat we er 90 leden in 6 jaar tijd op achteruit zijn gegaan.

Ook al is de berekening van de gemiddelde leeftijd van 2017 niet precies, we kunnen wel stellen dat zij omhoog is gegaan.

Het grootste aantal leden is 50 jaar en ouder.

Er zijn zeer weinig dertigers (19).

Twee keer zoveel veertigers (39).

Jong volwassenen (twintigers) 30.

3.3 Aandachtspunten

Na de fusie in 2008 is de gemeente steeds meer één geheel geworden. Wij zijn een vrolijke en levendige gemeente met veel mensen die zich actief in willen zetten voor de gemeenschap. Wij nemen waar dat de vervulling van nieuwe vacatures binnen de kerkenraad en werkgroepen moeilijker wordt.

Wij houden er rekening mee dat wij in de nabije toekomst niet alle posten meer zullen kunnen bemensen. **Dit betekent automatisch ook dat we niet alles meer zullen kunnen doen wat wij wenselijk vinden.** Wij streven, echter, naar het in stand houden van wat noodzakelijk en nodig is voor ons gemeentezijn in onze dorpen.

Wij zien ons voor vragen gesteld die ons confronteren met de volgende situaties:

- Dorp en kerk zijn verregaand uit elkaar gegroeid, zoals dat gespiegeld wordt door de kloof tussen kerk en samenleving, geloof en cultuur.
- De tijd van gewoontechristendom is voorbij. De omschakeling gaat niet vanzelf en valt ons niet mee.
- De taak om geloof en levenspraktijk te communiceren met mensen die daar vreemd tegenover staan.
- De taak om ons eigen leven te herijken in het licht van geloof in God anno 2017

4. Eredienst

4.1 Grondgedachte

Wij zien de vieringen als moment van bezinning op en inspiratie voor ons leven en menszijn vanuit de Bijbel, in het licht van God.

4.2 Eredienst

De diensten vinden hoofdzakelijk in twee kerkgebouwen plaats. Eén keer per maand komen wij samen in de Stefanuskerk te Holwierde. De overige diensten vinden als regel plaats in de Irenekerk. De Paaswake, de dienst na Hemelvaartsdag en de avonddienst op oudejaarsdag vinden plaats in de Sebastiaankerk te Bierum. Eén maal per jaar vindt de Grunneger dainst plaats in de Mariakerk te Krewerd.

De nadruk binnen onze vieringen ligt op de communicatie van het evangelie in onze eigen tijd en in ons eigen leven. Dit betekent ook dat wij geregeld kiezen voor een meer open communicatie binnen de erediensten dan voorheen. Niet iedereen voelt zich daar even vrij en gemakkelijk onder, maar wij werken aan een sfeer van ontspanning om de drempel te verlagen.

Wij onderkennen ook het toenemende belang van de zondagmorgendienst als rustmoment waarin lichaam en ziel tot rust kunnen komen. Tegelijkertijd vragen wij ons af hoe zich dit verhoudt tot de oproep tot levensvernieuwing die opklinkt uit het evangelie.

De kernvraag aangaande de vieringen is: hoe stemmen wij verkondiging, viering en beleving af op de actualiteit van de huidige tijd, wereld en menszijn?

De liturgie ademt de sfeer van de periode van het kerkelijk jaar.

De begintijd van 9.30 uur wordt geregeld ter discussie gesteld ten faveure van een later begintijdstip, maar telkens wordt toch maar vastgehouden aan 9.30 uur, met uitzondering van bijzondere gelegenheden, zoals jeugddiensten, startdiensten enz.

Het avondmaal wordt open gevierd (6 x per jaar).

Geregeld maken wij gebruik van andere vormen en opstellingen om de betrokkenheid van gemeentelieden bij de dienst te verlevendigen (brunch- en koffiediensten, jongerendiensten enz.).

De werkgroep liturgie bereidt twee diensten op jaarbasis voor en leidt deze zelf.

Tijdens het winterseizoen vinden er in samenwerking met PG Spijk-Losdorp en PG Delfzijl 5 vespervieringen plaats, verdeeld over de deelnemende gemeenten.

Een maal per jaar vieren wij Bloemenzondag. Na de dienst brengen wij een bloemetje als 'hart onder de riem' bij meerdere mensen boven 75 jaar die dat volgens ons goed kunnen gebruiken.

Tijdens onze diensten besteden wij aandacht aan diaconale doelen i.v.m. de collecten, bijzondere acties in het kader van noodhulp, zondagen Werelddiaconaat en het jaarproject van de diaconie.

Kerktelefoon en het meeluisteren van de dienst met behulp van een cassettebandje verdienen beide op hun eigen manier vernieuwing.

Het gebruik van de beamer in de eredienst vormt een centrale ondersteuning van de dienst in meer dan één opzicht. Wij ervaren de noodzaak om (jonge) mensen voor deze taak te rekruteren. Een andere noodzaak die zich aandient vormt de vervanging van de huidige desktopcomputer door een laptop en de aanschaf van een scherm. Het aanbrengen van gordijnen heeft wel aanmerkelijke verbetering gegeven.

4.3 Werkgroep liturgie en eredienst

De kerkdienst is naar ons idee het centrum van het pastoraat. Voor veel gemeenteleden is de kerkdienst het enige moment waarop zij de gemeente ontmoeten.

Kerkgangers van nu hebben hun verwachtingen van de kerkdienst: ze staan niet alleen loyaal tegenover bestaande vormen van vieren maar ook kritisch. Gezien de bijzondere betekenis van de kerk-

dienst is het noodzakelijk kritisch-reflectief met de inhoud en de vormgeving van die kerkdienst om te gaan.

Het doel van de werkgroep liturgie (zoals geformuleerd in 2008):

- Het omschrijven van datgene waaraan de liturgie in deze tijd moet voldoen met oog voor kwaliteit en vormgeving.
- Het waarborgen van die liturgie, de ontwikkeling en de kwaliteit daarvan op lange termijn.
- De continuïteit van de gekozen liturgie waarborgen door onder meer het leesrooster te blijven volgen en aandacht te schenken aan de relatie tussen voorgangers en de gewenste liturgie.
- Het vieren van een ochtendgebed in eigen beheer (2x per jaar)
- De continuïteit waarborgen van vespervieringen
- Kaders aangeven t.b.v. bijzondere diensten
- Uitbrengen van een zondagse nieuwsbrief met daarin ruimte voor omschrijving van de te volgen liturgie, afkondigingen en kerkelijke weekagenda. Indien gewenst ook een mogelijkheid om meeleven vanuit de gemeente te bevorderen.

Op dit moment hangt het voortbestaan van deze werkgroep aan een zijden draadje vanwege mogelijk onvoldoende opvolging.

5. Pastoraat

5.1 Grondgedachte

Wij zien de gemeente als het lichaam van Christus (1 Cor.12). Dit lichaam bestaat uit verschillende leden. Het is wezenlijk en belangrijk dat de leden omzien naar elkaar en elkaar waarderen. Het is de verwezenlijking van het gebod om elkaar lief te hebben. Alleen zo kan het lichaam samengang krijgen en dynamisch zijn.

5.2 Actuele situatie

Pastoraat neemt in onze gemeente een centrale plaats in. Het is een principiële opdracht aan alle gemeenteleden. De pastorale taak wordt in onze gemeente ook door daadwerkelijk door veel mensen uitgeoefend. Duidelijk aanwijsbaar zijn: het bezoekwerk dat wordt gedaan vanuit de Werkgroep Pastoraat (aan ouderen, zieken en nieuw ingekomenen).

Nieuw ingekomenen worden bezocht en aan de hand van een vragenlijst wordt de mate van hun betrokkenheid gepolst. Door de individualisering in de samenleving zal er in de toekomst meer geïnvesteerd moeten worden in huisbezoek, ook bij jeugd.

We nemen ons voor om eerder contact op te nemen, wanneer we merken dat leden/gezinnen de neiging vertonen om zich terug te trekken.

De werkgroep bestaat momenteel uit twee wijkouderlingen (er is momenteel één vacature) en zeven pastoraat-/wijkwerkers.

De samenstelling van de huidige werkgroep is dusdanig dat niet alle adressen van regelmatig bezoek kunnen worden voorzien. We zijn afhankelijk van tips en meldingen uit de gemeente/het dorp. De focus van de werkgroep ligt voor een belangrijk deel bij de oudere gemeenteleden om vereenzaming te voorkomen.

De werkgroep komt in het winterwerkseizoen doorgaans elke maand bij elkaar. Regelmatig vinden daarnaast toerustingsavonden in clusterverband plaats.

De gemeente is ingedeeld in twee pastorale wijken:

Wijk 1 Holwierde/Krewerd

Wijk 2 Bierum

Naast de werkgroep pastoraat is er in beide dorpen een bezoekcommissie actief (verjaardagen en jubilea). Deze commissies nemen geen deel aan de vergaderingen van de werkgroep en hebben eigen coördinatoren.

Elke zondag gaan de bloemen uit de dienst naar iemand die daarvoor in aanmerking komt. De coördinatie daarvan wordt gedaan door de werkgroep.

De jeugdouderling houdt het wel en wee van de jongere gemeenteleden in het oog en in het hart. Aandachtspunten: gespreksgroep van jong volwassenen, zaken betreffende de catechese, deelname aan de jeugdwerkgroep, de organisatie van jeugddiensten en een bloemetje bij het begin van de examentijd.

6. Diaconie

6.1 Grondgedachte

De diaconale grondgedachte kent twee brandpunten: barmhartigheid en gerechtigheid.

Gerechtigheid, omdat de wereld niet rechtvaardig in elkaar steekt en dat dit God een doorn in het oog is. Barmhartigheid, omdat de navolging van Jezus laat zien dat we ons niet afzijdig kunnen houden van mensen die lijden.

Heel praktisch omschrijven wij diaconaat als volgt:

“Diaconaat is een roeping om oog en oor te hebben voor mensen die in de knel zijn geraakt of dreigen te raken, en hen de helpende hand te bieden.”

6.2 Actuele situatie

6.2.1 Taken rondom de eredienst

Collecte en het doorzenden van de collectegelden.

Vorbereiden en uitvoeren van het heilig avondmaal tijdens de daarvoor geplande diensten.

Diaconale erediensten: werelddiaconaat, start en afsluiting van het jaarproject.

Bloemenzondag (doelgroep: gemeenteleden 75+).

Op dankdag: inzameling van goederen voor de voedselbank in de regio Appingedam/Delfzijl.

6.2.2 Overige taken en activiteiten

Voorlichting aan gemeente o.a. door contactblad en kerkbode.

Opstelling collecterooster.

Begroting en jaarrekening verzorgen.

De gemeente betrekken bij de projecten: oliebolactie, acties i.v.m. het jaarproject (bijv. verkoop bloembollen e.d.).

Jaarlijks een diaconaal project uitkiezen en presenteren d.m.v. informatie en acties het winterseizoen door. We letten daarbij ook op projecten dichtbij huis.

Het bijwonen van voorlichtingsbijeenkomsten en vergaderingen aangaande diaconaal werk in de regio. Bijvoorbeeld: Diaconaal Platform Delfzijl.

Inzameling van kaarten en postzegels ten bate van de zending.

Bewerkstelligen dat een instelling/vereniging (zoals de wereldwinkel) producten kan verkopen t.b.v. een goed doel tijdens de gemeenteavond in november.

6.3 Voorlichting aan de gemeente

Door middel van het contactblad, de Kerkbode, de website van onze gemeente, alsook de deurschrift en de beamer voor en tijdens de dienst.

- o Een toelichting m.b.t. de te houden collecten.
- o Het verantwoorden van de ontvangen collecten (in het contactblad).
- o Begroting en Jaarrekening ter inzage leggen en verkort afdrukken in het contactblad.
- o Recent jaaroverzicht plaatsen op de website van onze gemeente.
- o De gemeenteleden en, zo mogelijk, dorpsgenoten betrekken bij de diaconale projecten en het op de hoogte houden van de voortgang/resultaten middels verschillende media.

6.4 Financiën

De diaconie heeft een eigen rechtspersoonlijkheid en daarmee ook een eigen financiële verantwoordelijkheid: het "diaconale geld" moet goed gescheiden zijn van de overige kerkelijke middelen.

De diaconie legt jaarlijks een begroting en jaarrekening voor aan de kerkenraad en gemeente.

De kerkenraad dient er bij de vaststelling van het financiële beleid voor te waken dat de bijzondere verantwoordelijkheid van het diaconaat niet in de verdrukking komt.

6.5 Het collecterooster

Het collecterooster wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van o.a. het landelijk collecterooster van Kerk in Actie, PKN en regionale aanvragen om financiële ondersteuning.

6.6 Steunaanvragen

Steun aan goede doelen en noodhulp kan men onderverdelen in 4 cirkels: lokaal, regionaal, nationaal en internationaal.

Er is er in ruime mate gelegenheid voor individuele steun.

In de praktijk vindt dit weinig plaats. Ook al heeft men dringend behoefte aan financiële ondersteuning, er is sprake van schaamte. Men wil het voor de buitenwereld niet weten.

6.7 Beleid

Wij willen zoveel mogelijk doorgaan op de wijze zoals we nu bezig zijn.

Bijzondere aandachtspunten:

Meer accent op de collecten door gesproken toelichting (evt. ook Deurschrift) in de erediensten.

Liturgische handelingen rondom collecten.

Versterken diaconaal platform (samenwerking in de regio), projecten dicht bij huis, activiteiten in het kader van diaconale bewustwording van de gemeente(leden).

7. College van Kerkrentmeesters

7.1 Grondgedachte

De kerkrentmeesters zijn verantwoordelijk voor de financiën en het beheer van de stoffelijke zaken. De komende beleidsperiode zal, zoals steeds, worden gewerkt aan het tot stand brengen van een sluitende begroting en een met het oog op de toekomst financieel stabiele situatie.

Wij willen ons actief inzetten om met name pastoraat en jeugdwerk zo goed mogelijk te faciliteren. Hierbij valt te denken aan planmatig realiseren van bijeenkomsten en alles wat de kerkenraad nodig acht voor de ontwikkeling en opbouw van de gemeente.

7.2 Beleid met het oog op de toekomst van onze gemeente

Financiën en het beheer van de stoffelijke zaken

De kerkrentmeesters streven ernaar een sluitende begroting te verkrijgen. Het is duidelijk dat dit niet altijd lukt.

Het beleid van het college van kerkrentmeesters is erop gericht om het bezit en vermogen van de gemeente onaangetast te laten en alle uitgaven te doen uit de opbrengst van bezit en vermogen en uit de jaarlijkse bijdrage van de leden.

Mocht, ten behoeve van een goed functionerende gemeente, blijken dat er een tekort aan liquide middelen optreedt, dan kan er afgeweken worden van dit beleid en kan ertoe worden overgegaan om een zo beperkt mogelijk deel van vermogen of bezit te gebruiken.

Personeel

De kerkrentmeesters houden zich binnen de gemeente bezig met personele zaken zowel op het financiële als contactuele vlak.

8. Jeugdwerk

8.1 Grondgedachte

Jeugdwerk vormt een belangrijke pijler in het geheel van het gemeentewerk. Wij menen dat het evangelie voor jongeren van levensbelang is en dat jongeren voor de opbouw van de kerk van levensbelang zijn. Jeugd beleid is daarom een van de speerpunten van gemeentebeleid.

8.2 Visie van de Werkgroep Jeugd inzake het jeugdwerk in Bierum-Holwierde-Krewerd

Wij zetten ons in voor ontmoeting tussen jongeren onderling en tussenoudere gemeenteleden en jongeren. Ontmoeting dient contact. Contact dient geloofsoverdracht.

Wij streven ernaar dat jongeren zich thuis voelen binnen onze gemeente en dat zij ervaren dat ze ertoe doen. Onze activiteiten en benadering zijn erop gebaseerd dat jongeren hun eigen plek innemen in onze gemeente.

Wij realiseren ons dat wij leven in een wereld waarin de meerderheid God niet zo nodig vindt. Wij willen samen met onze jonge mensen verkennen wat het betekent om met God te leven, om te geloven in zijn liefde voor ons en wat dit voor onze manier van leven betekent.

Wij denken aan: lerende activiteiten zoals (jongeren)diensten, themabijeenkomsten, start- en slotzondagen, catechese. En aan: spelactiviteiten (zoals workshops), creatieve activiteiten (zoals 'nacht zonder dak'), gezamenlijke maaltijden, kortlopende projecten, knutselclubs, kliederkerk, evenementen (kamp) e.d.

Wij streven ernaar om deze activiteiten te koppelen aan gemeenteactiviteiten zodat jong en oud saamhorigheid voelen.

Bezig zijn met jeugd en jongeren confronteert ons met de kerk zoals deze is en was en met de kerk zoals die zou moeten zijn. Het 'zou moeten zijn' confronteert ons met de noodzaak om voortdurend te blijven werken aan een dynamische geloofsgemeenschap.

8.3 Concreet

8.3.1 Kinderkerk

kinderen hebben kinderkerk (2.0) achter in de kerk en met Kerst en Pasen een project.

Momenteel dient zich de vraag aan hoe we de kinderkerk meer kunnen integreren in de eredienst (of juist de 'oude vorm' weer invoeren).

Ook dient zich de vraag aan in hoeverre kinderkerk op korte termijn nog actueel zal zijn, omdat er erg weinig (kleine) kinderen meer zijn in ons midden.

8.3.2 Jeugddiensten

Er worden twee jeugddiensten op jaarbasis georganiseerd.

In deze diensten streven we naar een andere wijze van spreken, aansprekende symbolische vormen, andere vormen van communicatie (beamer; sketches) en andere muziekvormen (clustercombo, praisband enz.).

De planning voor deze diensten vindt ver van tevoren plaats om te voorkomen dat er organisatieproblemen komen. De planning vindt ook plaats in overleg met PG Spijk-Losdorp om te voorkomen dat de diensten samenvallen of te dicht op elkaar zitten.

8.3.3 Catechese

Serius Lekker (12-15 jaar; jeugdwerker i.s.m. vrijwilligers).

@Home (15-17 jaar; jeugdwerker i.s.m. predikant van Spijk-Losdorp).

Jong volwassenengroep (van 18 tot ± 28; o.l.v. predikant en jeugdouderling).

8.3.4 Overige activiteiten

Eenmalige activiteiten: startbarbecue met jeugd, kamp, Sirkelslag, Levend Kerstspel, filmavonden.

8.3.5 Jeugdwerker

Andere activiteiten i.s.m. de jeugdwerker: Kinderpaaswake, Oliebollenfeest, Kerstactiviteit, filmsamenkomsten. Mevr. Anne Nijland-Baljeu heeft aangekondigd dat zij medio 2018 haar activiteiten in onze gemeente zal beëindigen. Dat betekent dat er opnieuw gekeken zal moeten worden hoe wij jeugdwerk in onze gemeente zullen kunnen faciliteren.

8.4 Toekomst van jeugdwerk in onze gemeente

Er is voortdurend sprake van terugloop van het aantal jongeren in onze gemeente.

Ook spelen er structurele moeilijkheden t.a.v. de communicatie van geloof en evangelie.

De tijd waarin kerk en geloof een vaste plek hadden in de levens van mensen, is voorbij.

Dat zien we ook in de houding van jongeren terug.

In de klas zijn gelovige jongeren uitzondering. Ze weten soms niet eens van elkaar dat ze wel eens naar de kerk gaan.

De worsteling is voortdurend om een geloofsgesprek met enige diepgang te paren aan gezellig, ontspannen en plezierig samenzijn.

Het lijkt er steeds meer op dat er een basis gelegd moet worden in de groep jongeren zelf en dat daarin tijd, ruimte, inventiviteit en menskracht (en dus ook geld) geïnvesteerd moet worden.

Tijdens de bespreking en de vaststelling van het beleidsplan op 4 november 2017 zijn nog de volgende zaken ter tafel gekomen:

De noodzaak als geloofsgemeenschap te veranderen is urgent met het oog op het behoud van het jongere segment van onze gemeente.

De wijze waarop in de huidige wereld gecommuniceerd wordt en de daarbij passende sociale media verdienen onze aandacht.

Een waardevolle gedachte leek ons: eerder beginnen dan de tienerleeftijd bij het aanbieden aan vormende programma's aan kinderen (vertellen van Bijbelverhalen en het zingen/leren van liederen).

Een andere terugkerende gedachte is die van het herstel van de eigen ruimte van jongeren/kinderen in de eredienst (kinderkerk in een andere ruimte).

9. Samenwerking en vernieuwing

Een ***schrale benadering*** levert dit beeld op:

Er is sprake van een sterk teruglopend aantal leden en van afnemende actieve betrokkenheid. Organisatie en structuur van de kerk vinden hiervan de nadelige gevolgen. Ook de economische positie van de streek, versterkt door de problematiek van de aardbevingen als gevolg van de gaswinning, maken de vestiging in onze regio er niet aantrekkelijker op. Enfin, het gegeven van onze regio als 'krimpgebied'. Ook dit heeft zijn weerslag op de kerk (vergrijzing).

Een ***groebenadering*** levert een ander beeld op:

Onderlinge verbondenheid van geloofsgemeenschappen als lichaam van Christus. De veranderende situatie van de samenleving en cultuur dwingt de gemeenten en de kerk als geheel om zichzelf anders te zien en vorm te geven. Men kan ertegen protesteren en zich verzetten, krampachtig vasthouden aan het oude en vertrouwde, maar dit gaat met het oog op de nabije toekomst NIET werken.

Het gaat er nu ***niet alleen*** om, na de opgelopen verliezen, te hergroeperen wat er nog over is. Het gaat erom ons ***opnieuw*** te bezinnen op inhoud en betekenis van het christelijk geloof en op inhoud en betekenis van christelijke presentie. We ontkomen er niet aan om daarbij af te stemmen op de huidige ontwikkelingen in samenleving en cultuur. ***Nog belangrijker is het om te begrijpen hoe mensen zichzelf tegenwoordig zien.***

We ontkomen er niet aan om persoonlijk en gemeenschappelijk antwoord te geven op de volgende vragen:

1. Wat geloof je? (band met God)
2. Waar sta je voor? (wie wil je zijn?)
3. Wat kun/wil je doen? (hoe laat je je zien?)
4. Hoe ga jij je inzetten? (op welke gebieden en op welke wijze ga je aan het werk?)
5. Met welke mensen verbind je je? (welke gemeenschap vorm je?)

Samenwerking die tot stand is gebracht:

Spijk-Losdorp: elk jaar in principe is er contact via een delegatie van onze kerkenraden over een aantal zaken. Dat heeft geresulteerd in een besluit inzake de diensten in de zomerperiode. De catechese van de groep jongeren van 15-18 jaar (@Home) o.l.v. Anne Nijland en ds. Jake Schimmel wordt gezamenlijk gedaan.

Delfzijl: in het Convent van Pastores worden zaken besproken die de deelnemende kerkgemeenschappen ter harte gaan. Het Convent heeft twee maal per jaar een gesprek met het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Delfzijl. Het interkerkelijke Diaconaal Platform Delfzijl is voortgekomen uit dit Convent en uit de bewustwording die voortkomt uit schuldhelpproblematiek in de gemeente Delfzijl.

Cluster Hogeland-Oost: de samenwerking kwam wat schoorvoetend op gang, maar lijkt nu toch vastere vormen aan te nemen. Er zijn diverse inspirerende acties geweest, zoals het onderling bezoeken van kerkdiensten vanuit de vraag: hoe open en gastvrij zijn we nu werkelijk? en de twee Pinkstervieringen die gehouden zijn in 't Zandt en Loppersum (Vredekerk). Daarnaast ligt er een gezamenlijk winterwerkeraanbod dat telkens onder de aandacht van de deelnemende kerkgemeenschappen wordt gebracht.

Anne Nijland heeft zich ook sterk gemaakt voor een Clustercombo dat beschikbaar is voor muzikale begeleiding in de erediensten binnen de cluster. Hieraan nemen diverse jonge mensen deel uit onze gemeenten. Een respectabel deel daarvan komt uit Bierum.

Het is nog te vroeg om te concluderen wat wel en niet mogelijk is op deze sporen van samenwerking. **Het lijkt wel zo dat concrete en terzake projecten meer enthousiasme oogsten dan formele en organisatorische.** Het deelnemen en doen geven ook onmiddellijke vreugde en zin. Dat is dus een belangrijk punt: wat we ondernemen motiveert ook meteen en brengt mensen van verschillende gemeenschappen samen. Een dergelijke vorm van kerk-zijn boven de instituten maakt iets voelbaar van Gods Geest en aanwezigheid. Heel nadrukkelijk wordt dit ervaren rondom de jaarlijkse gemeenschappelijke Pinksterviering.

In het aanbod van cursussen kan meer gelet worden op wat we kunnen gebruiken om inspiratie en houvast te vinden voor vernieuwende processen.

Te denken valt aan: het opbouwen van netwerken rondom jeugdwerk, actuele diaconale projecten en initiatieven in de regio, pastorale onderwerpen die spelen (geloof/kerk en homoseksualiteit), verdieping in de huidige mentaliteit van mensen, ontwikkeling van geloof en levenspraktijk.

We zullen ook moeten werken aan participatie van alle gemeenteleden aan de gemeenschap. Dat kunnen we leren van opwekkingsbewegingen die daarin duidelijke eisen stellen. Tegelijkertijd zul je laagdrempelige 'instaptaken' moeten hebben die weinig tijd en inzet vragen en mensen moeten opleiden om verantwoordelijkheid te nemen en grotere taken op zich te nemen. Het moet mogelijk zijn om zelf vast te stellen hoe nauw je betrokken wilt of kunt zijn. Het moet een zaak van geloof (en daarmee van hartelijke inzet) zijn om deel te nemen. Schuldgevoelens en plichtmatig deelnemen zijn niet wenselijk. Het betekent dat wij afrekenen met lauwheid en vrijblijvendheid zonder dat we een star radicaal pad opgaan.

De **ambtelijke bestuursvorm** van onze kerkgemeenschappen heeft wellicht, zoals sommigen aangeven, hun tijd gehad. Dit neemt niet weg dat besturen alleen door gemotiveerde mensen goed kan worden gedaan. We zullen dus moeten werken aan motivatie.

Tegelijk moeten we met elkaar kijken wat in het kader van opbouw van de *geloofsgemeenschap* prioriteit heeft en een zinvolle taak mag heten. Regel daarbij moet zijn dat wat we doen direct iets met geloof te maken heeft. Dit kan betekenen dat sommige taken vervallen of uitbesteed worden aan bovengemeentelijke instanties of aan seculiere instanties. Voorwaarde is uiteraard dat daarvoor de financiën beschikbaar moeten zijn.

Het kernpunt is dit: bij afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers (en waarschijnlijk ook van predikanten, kerkelijk werkers en andere professionele krachten) geloofsgemeenschap ter plaatse blijven. Belangrijk is dat mensen die zich (willen) inzetten zo weinig als maar mogelijk is afgeleid of vermoeid worden met zaken die er, vanuit het geloof gezien, minder toe doen.

“Om te geloven heb ik de kerk / de gemeenschap nodig.”

“Zonder kerk kun je geloven, maar binnen een kerkelijke gemeenschap werk je er bewuster aan.”

“Zonder de ervaring van warmte gaat het niet.”